

شیوه پرداخت یارانه‌ها سال آینده تغییر می‌کند

سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: بانک‌های اطلاعاتی خانوارها برای یارانه در حال تکمیل است. محمدهادی زاهدی‌فراوز چهارشنبه در حاشیه همایش سراسری شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شتتا) در جمع خبرنگاران اظهار داشت: خانوادها از یک هفته تا ۱۰ روز آینده دوباره می‌توانند با مراجعه به سامانه حمایت وزارت کار (اعتراض یارانه‌ها) (<https://hemayat.mcls.gov.ir>) اطلاعات خود را تکمیل کنند.

گزارش «ایران» از افزایش صادرات نفت به چین طی ۱۰ ماه گذشته

روابط نفتی ایران به چین ۱۲ برابر شد

کاهش ۱۰ هزار تومانی قیمت برنج در استان‌های شمالی

افسار گرانی برنج با آغاز فصل برداشت کشیده شد

گزارش «ایران» از تصمیم جدید بانک مرکزی هند و ابراز رضایت تجار و بازرگانان ایرانی و هندی از این اقدام

سلام به تجارت ۱۰ میلیارد دلاری با هند

به بازار هند دست یافته‌اند بسیار خوشحال کننده است، چرا که تجار می‌توانند در تسویه حساب‌های مالی به جای دلار، روپیه را مبنا قرار دهند و از سویی این امر کمک خواهد کرد روابط تجاری ایران و هند با دهلی نو بسیار بهتر شود.

بانک مرکزی هند در تصمیمی جدید قصد دارد به واردکنندگان و صادرکنندگان این کشور اجازه دهد تا پرداخت‌ها را به روپیه انجام دهند؛ با این تصمیم، تجارت هند با ایران، روسیه و همسایگان آسیای جنوبی آسان می‌شود. این تصمیم برای فعالان اقتصادی که

نقشه راه توسعه ترانزیت به‌روزرسانی می‌شود

راه‌اندازی دو کریدور ترانزیتی جدید در کشور

کریدور ایران- عراق - سوریه و کریدور افغانستان- ایران- ترکیه در راستای برنامه‌های جدید ترانزیتی کشور، فعال سازی می‌شود

«ایران» از معاملات هفتگی بازار سهام گزارش می‌دهد

رنگ سبز شاخص‌ها در آخرین روز معاملات

باسبز پوشی شاخص‌های بازار سهام در آخرین روز هفته جاری، سهامداران با امیدواری به تعطیلات رفتند تا خود را برای شروع میبازارت هفته آخر تیرماه در رینگ‌های معاملاتی بازار، مهیا کنند. در روز چهارشنبه شاخص کل بورس که در ابتدای هفته حمایت...

میلیون‌ها محتوا و خبر اقتصادی و معیشتی به‌صورت افسارگسیخته میهمان ناخوانده افکار عمومی ما هستند

افکار عمومی بخش مغفول اقدامات اقتصادی

محسن فینی‌زاده مدیر مرکز پژوهشی بتا/اگر در کشور بازارها آرام باشند و نرخ تورم هم همچون سال‌های گذشته باشد و برای سال بعد انتظار افزایش غیرمنتظره‌ای وجود نداشته باشد، شمایک سال صبر می‌کنید تا یک خودروی جدید بخرید؛ اما اگر ببینید...

۸ کارآفرین حوزه فناوری در جمع ۲۰ میلیاردر جهان

۳ تریلیون دلار دارد هر چند دیگر بیل گیتس مدیریت آن را به عهده ندارد و از این کارکناره‌گیری کرده است. وی که ۲۲.۴ میلیارد دلار از ثروت خود را نسبت به سال گذشته از دست داده است، به دنبال خداحافظی با مایکروسافت، به همراه همسرش «ملیندا گیتس» یک بنیاد بشردوستانه راه‌اندازی کرده تا با فقر در جهان مقابله کند.

پنجمین جایگاه میلیاردرهای جهان نیز در اختیار یکی دیگر از کارآفرینان حوزه فناوری قرار گرفته و می‌توان نام «لری پیج» یکی از مؤسسان گوگل را در این پله دید. وی که ثروت خالص معادل ۱۰.۷ میلیارد دلار در اختیار دارد در حال حضور در هیأت مدیره آلفابت (شرکت مادر تخصصی گوگل) حضور دارد و البته ۲۱.۳ میلیارد دلار از ثروت خود را در یک سال گذشته از دست داده است. گفتنی است شرکت آلفابت ارزشی معادل ۱.۵ تریلیون دلار دارد.

در گزارش بلومبرگ، «سرگئی برین» یکی دیگر از مؤسسان گوگل با ثروت خالص ۱۰.۳ میلیارد دلار به‌عنوان ششمین میلیاردر جهان معرفی شده است. وی اکنون نسبت به یک

هر سال «بلومبرگ» نگاهی به ثروتمندترین افراد جهان دارد و در یک رتبه بندی، میلیاردرهای دنیا را معرفی می‌کند. نکته جالب اینجاست که در این رتبه بندی هر ساله شاهد حضور مدیران حوزه تکنولوژی در جمع ۱۰ میلیاردر برتر جهان هستیم و این موضوع امسال نیز به چشم می‌آید. هر چند طبق این گزارش، در سال جاری در مجموع میلیاردرهای حوزه فناوری ۲۵۶ میلیارد دلار فقیرتر شده‌اند.

طبق گزارش بلومبرگ، هشت تن از ۲۰ میلیاردر بزرگ رتبه بندی شده در شاخص میلیاردرهای بلومبرگ، ثروتمان را از طریق فناوری به دست آورده‌اند و البته ۷ نفر آنها در جمع ۱۰ فرد ثروتمند جهان جای گرفته‌اند. جالب است بدانید که ثروت این ۸ کارآفرین حوزه تکنولوژی در مجموع به بیش از ۹۳۶ میلیارد دلاری رسد که البته این رقم کاهش ۲۵۶ میلیارد دلاری (معادل تولید ناخالص داخلی نیوزیلند) داشته است.

اما منبع ثروت این میلیاردرهای حوزه فناوری چیست؟ بلومبرگ در گزارش خود یاد آور شده است که این میلیاردرها بخش عمده ثروت خود را از بخش خودروسازی، فروش

سال پیش ۲۰.۹ میلیارد دلار از ثروت خود را از دست داده است. «استیو بالمر» نیز به‌عنوان نهمین میلیاردر جهان معرفی شده است. ثروت خالص وی ۹۴.۶ میلیارد دلار است که البته در یک سال گذشته، ۱۱ میلیارد دلار از ثروت خود را از دست داده است. وی که به‌دلیل توییت، بزودی وارد یک دعوی حقوقی بزرگ با این شبکه اجتماعی خواهد شد، با ثروت خالص ۲۲۳ میلیارد دلار در صدر جدول میلیاردرهای جهان از نگاه بلومبرگ قرار گرفته است. در حالی ایلان ماسک به‌عنوان ثروتمندترین فرد جهان شناخته شده که در یک سال گذشته به دلایل مختلفی از جمله ادامه دار شدن کرونا، رکود اقتصادی جهان و... حدود ۴۷.۸ میلیارد دلار از ثروت خود را از دست داده است. ایلان ماسک علاوه بر شرکت تسلا، دستی نیز در قضا دارد و با راه‌اندازی شرکت فضایی اسپیس ایکس، رؤیای ساخت هتل در کره مریخ را در سر می‌پروراند.

دومین میلیاردر جهان از نگاه بلومبرگ، «جف بزوس» مدیرعامل سابق آمازون است که ثروت خالص وی ۱۴۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است. هر چند ثروت وی در نتیجه افزایش نیاز مردم به خرید آنلاین در سال نخست شیوع کرونا روند افزایشی داشت اما در سال گذشته ۵۲.۵ میلیارد دلار از ثروتش را از دست داد. بزوس نیز همچون ایلان ماسک یک شرکت فضایی به‌نام بلوواپسین دارد.

«بیل گیتس» یکی از مؤسسان شرکت مایکروسافت هم با ثروت خالص ۱۱۶ میلیارد دلار به‌عنوان چهارمین میلیاردر جهان معرفی شده است. مایکروسافت اکنون ارزشی معادل

خشکاندن ریشه تورم‌زای ارز ترجیحی

یادداشت

حمید باقریان

پژوهشگر و تحلیلگر اقتصادی

از فروردین‌ماه سال ۱۳۹۷ و پس از نوسانات ارزی سال ۱۳۹۶ دولت به منظور حمایت از مردم در مقابل فشارهای اقتصادی اقدام به تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی تحت عنوان ارز ترجیحی کرد که طبق برخی برآوردها در سال‌های پس از تصویب این طرح، بیش از ۶۰ میلیارد دلار از ذخایر ارزی کشور برای واردات کالاهای اساسی با نرخ ۴۲۰۰ تومان اختصاص یافته است.

ایران از جمله کشورهایی است که به‌طور سالانه مقادیری را در بودجه خود به منظور پرداخت یارانه‌های مستقیم و غیرمستقیم در نظر می‌گیرد و یکی از یارانه‌هایی که در سال‌های اخیر به مجموع یارانه‌های پرداختی اضافه شده است، مقوله یارانه ارزی برای واردات کالاهای اساسی است که از آن به‌عنوان سیاست ارز ترجیحی یا ارز ۴۲۰۰ تومانی نیز یاد می‌شود. از مردادماه سال ۱۳۹۷، دولت به منظور کنترل قیمت اقلام اساسی، تصمیم به تعریف ارز ترجیحی برای برخی کالاهای اساسی گرفت. با اجرای سیاست اختصاص ارز ترجیحی و با معرفی ۲۵ قلم کالا به‌عنوان کالاهای اساسی، این ارز فقط برای واردات این ۲۵ قلم کالا اختصاص داده شد.

فروپاشی اقتصاد بر اثر اتخاذ سیاست‌های غلط ارزی، پولی و مالی و ارزیابی‌های نادرست از نتایج این سیاست‌ها و اعمال تحریم‌های حداکثری بعد از خروج آمریکا از برجام، مجموعه عواملی بود که وضعیت کلی اقتصاد بویژه وضعیت ارزی کشور را در بدترین حالت ممکن قرار داد. نرخ ارز که طبق تصمیمات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت تک‌نرخ (۴۲۰۰ تومان) اعلام شد و این نرخ با رأی قریب به اتفاق کلیه اعضای جلسه ستاد اقتصادی دولت به تصویب رسید و توسط معاون اول وقت رئیس‌جمهور با این مضمون اعلام شد، وضعیت اقتصادی کشور را در بدترین بحران ارزی طی چهار دهه گذشته قرار داد و نرخ ارز در بازار آزاد فراتر از مرز ۳ هزار تومان رفت که یک جهش قیمتی نرخ برابری ریال با دلار را پدید آورد.

هدف از اجرای این سیاست از سوی دولت‌مردان، ثبات قیمت تلاش دارد تا جایگاه خود را بهبود بخشد. کنترل آن بود اما افزایش قابل توجه قیمت کالاهای اساسی باعث شد این سیاست از اهداف خود بازماند. در طول اجرای سه ساله این سیاست، قیمت ارز در بازار آزاد حتی در مواردی وارد کانال ۳۰ هزار تومانی شد و این امر منجر به افزایش شکاف بین ارز آزاد با ارز دولتی شد که میزان قابل توجهی رانت و فساد ایجاد کرده است. تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی موجب شد تا تعداد واردکنندگان بعد از تصمیم بر اجرای این سیاست، افزایش چشمگیری پیدا کند و باعث افزایش تقاضای این افراد در خصوص اخذ ارز ترجیحی برای واردات شود. علت این افزایش تقاضا نیز مشخص بود و دلیلی جز رانت نداشت؛ به این صورت که تولیدکنندگان، مواد اولیه خود را با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد می‌کردند و کالای تولیدشده را به نرخ بازار آزاد به فروش می‌رساندند. تفاوت قیمت ارز دولتی و بازار آزاد موجب شد کالاهای تولید داخل نیز تقاضای بیشتری پیدا کنند. به‌عنوان مثال می‌توان اشباع بودن بازارهای افغانستان از برندهای روغن ایرانی را مطرح کرد اما به‌دلیل سود زیادی که صادرات این کالاها به کشورهای همسایه داشت، حذف و جلوگیری کامل از قاچاق این کالاها تقریباً غیرممکن به نظر می‌رسید.

صادرات پنهان

یکی دیگر از معایب تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی، صادرات پنهان بود. به این صورت که باقی‌مانده نهادهای تولید صنایع گوناگون مجدداً به خارج از کشور صادر می‌شد که از آن قبیل می‌توان به سس‌مایونز که ماده اولیه تولید روغن است اشاره کرد. نکته منفی دیگر تخصیص ارز ترجیحی آن بود که برخی از صنایع به‌واسطه بازاریابی موفق شدند که مشتریان زیادی در کشورهای همسایه جذب کنند اما با توجه به اینکه صادرات کالاهایی که ارز ترجیحی دریافت کردند ممنوع اعلام شد، بازار این گروه از تولیدکنندگان و صادرکنندگان را از بین برد. برای نمونه می‌توان به صادرات کره گیاهی به عراق اشاره کرد.

کاهش بهره‌وری، یکی دیگر از مصایب این سیاست بود که از دو طریق ایجاد می‌شود. اولین مورد آن است که به‌دلیل رانت زیاد ایجادشده، انگیزه تولید کاهش پیدا می‌کند و مورد دیگر، آن است که با پرداخت این ارز، تعادل در چرخه تولید از بین می‌رود.

برای دولت مهم باشند، اما دولت در حال حاضر عوارض ورودی یک‌سری کالاهایی که غیراساسی و غیرضروری هستند را نیز با نرخ ۴۲۰۰ تومان محاسبه می‌کند که هیچ منطقی ندارد؛ ولی دولت این شیوه را ادامه داده است. یعنی دولت با این حجم از کسری بودجه خود را از دریافت عوارض گمرکی نیز محروم کرده است. با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، قیمت کالاهای اساسی افزایش قابل توجه ندارند، این شیوه تخصیص ارز برای واردات اساساً مؤثر نبوده که بگوییم با حذف اتفاق خاصی می‌افتد. در یک‌سری کالاها مقداری افزایش قیمت خواهیم داشت؛ ولی آن هم زیاد نخواهد بود.

بلوای ذینفعان

در رابطه با این مسأله که گفته می‌شود با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، قیمت کالاهای اساسی افزایش قابل توجه دارند، باید بگوییم این شیوه تخصیص ارز برای واردات اساساً مؤثر نبوده که بگوییم با حذفش اتفاق خاصی می‌افتد. اینها بعضاً افرادی هستند که خودشان در ماجرای دریافت ارز ترجیحی ذینفع هستند. شبیه مسأله بزین که هر زمان صحبت از اصلاح می‌شد، می‌گفتند که دهک‌های محروم ضرر می‌کنند؛ ولی افرادی که این صحبت‌ها را می‌کنند، خودشان در موضوع ذینفع هستند. البته شیوه اجرا خیلی مهم است؛ اینکه مردم غافلگیر نشوند و با آنها ارتباط برقرار شود و همه اینها توضیح داده شود و توجیه شوند تا اعتماد کنند. مردم باید بدانند واقعاً این مسیری است که برای رانت عظیمی که توزیع می‌شود را برمی‌چیند و دولت در تلاش است تا منافع آن نصیب آنهایی شود که باید از این منافع منتفع شوند، نه آنهایی که مستحق این منافع و دریافت آن نبوده‌اند.

ولی در صورت نداهم، در قالب رانت افراد صاحب نفوذ منافع این تخصیص ارز را دریافت می‌کردند. پس اگر شیوه اجرا درست باشد، هیچ اتفاقی نمی‌افتد و می‌شود به‌خوبی کار را پیش برد. در نهایت می‌توان نتایج حاصل از ارز ۴۲۰۰ تومانی را در چند مورد خلاصه کرد از جمله؛ ثبات اقتصادی کوتاه‌مدت و میان‌مدت با حذف

ارز ۴۲۰۰ تومانی، تورم‌زا بودن ارز ۴۲۰۰ تومانی و رانت پنهان، رشد پایه پولی مولود ارز ۴۲۰۰ تومانی و به تبع آن باعث رشد بیش از ۱۵۰ درصد قیمت برخی از کالاها و ایجاد رانت ۶۵ میلیارد دلاری ارز ترجیحی و ...